

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Απομαγνητοφώνηση

Πληροφορητής: Γεώργιος Κεραυνός

Ερευνητής: Κωνσταντίνος Πετρίδης

Κ.Π: ημερομηνία γεννήσεως.

Γ.Κ: 15 Μαΐου 1951

Κ.Π: Όπως μου είπατε γεννηθήκατε στον Καραβά. Τα παιδικά σας χρόνια πως ήταν;

Γ.Κ: Πολύ ωραία ελευθερία μέσα στα βουνά, στα περιβόλια. Σχολείο περπατούσαμε 5 χιλιόμετρα κάθε μέρα, εγώ ήμουν στα προάστια του Καραβά προς το βουνό του πενταδακτύλου προς την Λάπηθο. Δίπλα μας ήταν η εκκλησία, ήταν πολύ ωραία, ο αδερφός της γιαγιάς μου ήταν παπάς, η οικογένεια εκεί σύσσωμη περνούσαμε πολύ καλά.

Κ.Π: Πως ήταν η οικογενειακή σας κατάσταση; Ήσασταν μεγάλη οικογένεια;

Γ.Κ: Δεν ήταν πολύ μεγάλη. 7 αδέρφια μόνο (γέλια). 4 γιοί και 3 κόρες.

Κ.Π: Η μητέρα σας και ο πατέρας σας Με τι ασχολούνταν;

Γ.Κ: Η μητέρα μου ήταν στο σπίτι και μας μεγάλωνε. Ο μπαμπάς μου είχε μεγάλο κατάστημα, ένα από τα μεγαλύτερα στο Καραβά. Πωλούσε από όλα, από ηλεκτρικά είδη μέχρι ποδήλατα, ως το 1961. Από το 61 και μετά ο πατέρας μου αποφάσισε να μετακομίσουμε Λευκωσία στο Στρόβολο. Πήρε κατάστημα στο μακρύ δρόμο της ονασαγόρου, Με μουσικά είδη κασέτες και δίσκους Τραγούδια από διάφορους τραγουδιστές, τα εισήγαγε από την Ελλάδα. Από το 1963 Κάνε και άλλες δουλειές ο πατέρας μου είχε παράλληλα και το κατάστημα Που το δούλευε πλέον Ο θείος μου. ο πατέρας μου Πούλησε το κατάστημα στον Καραβά. Μετέπειτα στο Στρόβολο έχτισε ένα μουσικοχορευτικό κέντρο το Αθήνα, Το οποίο μαζί με δύο αλλά της Λευκωσίας ήταν τα μεγάλα. Έφερνε μουσικούς και τραγουδιστές από την Ελλάδα την Κρήτη και την Ιταλία, όπως Ζαγοραίο, Κύπριο και Χατζοπούλου, μέχρι το 68 με 69. Μέχρι το 70 μεγαλώσαμε στο Στρόβολο αλλά πηγαίναμε τακτικά στον Καραβά.

Κ.Π: Άρα μεγαλώσατε στον Στρόβολο;

Γ.Κ: Ναι μετά τα 10 μου χρόνια.

Κ.Π: Τι μορφωτικό επίπεδο έχετε;

Γ.Κ: Ήμουν 12 ετών και αποφάσισα λόγω ενός γείτονα που ήταν Μαθητής στην Αγγλική σχολή Λευκωσίας, Ήταν βολικά και κοντά για μας, 3 με 4 km. Μου είπε να κάτσω εξετάσεις, Πήγα και πέρασα στην Αγγλική σχολή, Τελείωσα την αγγλική σχολή και πήρα τα O level εκεί όμως δεν προχώρησα για A level και μετά πήγα στρατό.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: Το 1970 σε ποιο στρατόπεδο που πήγατε;

Γ.Κ: Πήγα να γραφτώ στην Κερύνεια, επειδή κατάγομαι από εκεί και ακολούθως πήγα στο ΚΕΝ Αμμοχώστου, στον καράολο. Εκεί έκανα την βασική εκπαίδευση του στρατιώτη. Εκεί έγινα λοχίας Και πήρα φύλλο πορείας για το 251 Τάγμα Πεζικού της Κερύνειας, Εκκινούν επιλοχία στο λόχο διοικήσεως.

Κ.Π: Αυτά πριν πάτε αξιωματικός;

Γ.Κ: Ναι, ναι Είναι ευρέως γνωστό εκείνο τον καιρό έπρεπε να σε συστήσουν, Να ήσουν καλός στρατιώτης, έπρεπε να ελεγχθούν τα πάντα για να πας. Εγώ ήδη ήμουν λοχίας και πήγα να γίνω αξιωματικός. Άρα Νοέμβρη Δεκέμβρη πήγα στο 251. Ακολούθως έδωσα εξετάσεις Β σειράς για δόκιμος έφεδρος αξιωματικός, τις πέρασα και πήγα στη ΣΕΑΠ Ηρακλείου Μάρτη αρχές Απρίλη, αφού ταξίδεψα με πλοίο. Εκεί στη ΣΕΑΠ υπηρέτησα πέντε μήνες κοντά. 21 Αυγούστου είναι το απολυτήριο μου. Αφού ήρθα πίσω στην Κύπρο από τη ΣΕΑΠ πήρα φύλλο πορείας για το 396 Τάγμα Πεζικού, που του ανήκαν τα φυλάκια από την Κυθρέα μέχρι το βαρώσι στο Λευκόνοικο. Εμένα με έστειλαν στο φυλάκιο του μαραθόβουνου απέναντι από το Τζιάος Το οποίο ήταν τουρκοκυπριακό. Σε εκείνο το φυλάκιο ήμουν τρεις μήνες Και θυμάμαι είχαμε θέματα με γεωργούς Τουρκοκύπριους, αφού τους είπαν πως θα επέμβει η εθνική φρουρά, Το πρωί τελικά επενέβησαν τα Ηνωμένα έθνη και έσωσαν την κατάσταση.

Κ.Π: Άρα υπήρχαν ήδη αναφλέξεις από το 1971.

Γ.Κ: Ναι μετά από το μαραθόβουνο μου ήρθε απόσπαση να πάω στο φυλάκιο του λευκονοίκου. Η διάβαση μερσινικι όπως εκείνη της Αγύρτας. Με έστειλαν εκεί υπεύθυνο του φυλακίου, όπου ήταν κάποτε έδρα μιας ελληνικής Μεραρχίας. Ήμασταν εκεί στο βουνό και γύρω μας ήταν τουρκοκυπριακά χωριά. Δεν μας πείραζαν ποτέ όμως ούτε είχαμε κάποιο πρόβλημα μαζί τους. Μετά το πέρας της απόσπασης μου απολύθηκα, το 1972.

Κ.Π: Ήταν 24 μήνες;

Γ.Κ: Ναι μετα τον πόλεμο ήταν 26 μήνες.

Κ.Π: Από το 1972 μέχρι το 1974 πού ήσασταν;

Γ.Κ: Όπως σου είχα πει τελείωσα την αγγλική σχολή και ρώτησα τον πατέρα μου αν γίνεται να πάω Αγγλία. Μου είπε ναι πήγαινε αν βρεις κάποιο κολλέγιο και θα καλύψω εγώ τα έξοδα σου. Έτσι έκανα αίτηση σε ένα κολλέγιο στην Αγγλία. Εν τω μεταξύ κάθισα και κυβερνητικές εξετάσεις εδώ στην Κύπρο για εναλλακτική επιλογή αν δεν με δέχονταν στην Αγγλία. Πέρασα τις κυβερνητικές και θα άρχιζα δουλειά εδώ στην Κύπρο και λίγο πριν αρχίσω ήρθε η απάντηση από το κολλέγιο της Αγγλίας και ευθύς αμέσως έφυγα για Αγγλία. Και άρχισα να φοιτώ εκεί σε ένα πτυχίο που είχε σχέση με τεχνολογία.

Κ.Π: Το καλοκαίρι του 1974 που ήσασταν;

Γ.Κ: Τα καλοκαίρια ήμασταν φοιτητές και ερχόμασταν Κύπρο. Θυμάμαι μία βδομάδα πριν έρθω Κύπρο για διακοπές είχε στείλει ο Μακάριος επιστολή στον Γκιζίκη να φύγουν οι Έλληνες

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

αξιωματικοί από την Κύπρο, από αυτή την ενέργεια καταλάβαινες πως η κατάσταση ήταν άσχημη. Θυμάμαι ένα λέω σε ένα συμφοιτητή μου πώς φεύγουν για Κύπρο και δεν ξέρω πότε θα ξαναγυρίσω. Πήγα και 5-6 μέρες μετά έγινε το πραξικόπημα. Είναι η πρώτη φορά που λέω αυτά τα πράγματα δεν τα έχω ξαναπεί σε προηγούμενη συνέντευξη την προηγούμενη φορά που μίλησα με ρωτούσαν απλώς για τη μάχη της Κερύνειας αυτή είναι μία πιο ολοκληρωμένη η διήγηση της ιστορίας μου.

Κ.Π: Τα συναισθήματα σας εκείνο τον καιρό πως ήταν είχατε κάποιο κακό προαίσθημα; παρακολουθούσατε την εξέλιξη των γεγονότων;

Γ.Κ: Όχι δεν ήξερα τίποτα. Το μόνο που ήξερα ήταν όταν Διάβασα στην Αγγλία για τις επιστολές του Μακαρίου στον Φαίδωνα Γκιζίκη. Εκεί εκτίμησα για πρώτη φορά την κατάσταση και έτσι είπα στον συμφοιτητή μου πώς πάω αλλά δεν ξέρω τι θα γίνει και πώς θα αντιδράσει η Χούντα για αυτό το γεγονός. Όπως αποδείχθηκε η χούντα είχε ως αφορμή τις επιστολές του Μακαρίου μία από τις αφορμές. Όμως σε καμία περίπτωση δεν περίμενα να γίνει εισβολή ύστερα από πέντε μέρες πάντα όμως υπήρχαν οι απειλές από τους Τούρκους, Έγινε όμως και ήταν όλα σχεδιασμένα κατ' εμένα. Τα λέω έτσι όπως τα έζησα και νομίζω πως αν τα ψάξεις ή αν ήδη τα έψαξες είναι επαληθευμένα. Το απόγευμα της μέρας του πραξικοπήματος ήρθε εντολή όλοι οι ανθυπολοχαγοί να παρουσιαστούν. Εγώ δεν είχα παρουσιαστεί ώσπου να δω τι θα γίνει. Παρουσιάστηκα όμως την 18 Ιουλίου ημέρα Πέμπτη. Σε πρώτη φάση με έστειλαν σε ένα λόφο στην αγλαντζιά για να επιβλέπω με τους δρόμους. Παρασκευή 19 Ιουλίου έστειλαν στο 11ο συγκρότημα απέναντι από την ΕΛΔΥΚ το 11ο ήταν αποθήκες κυρίως Και υπόστεγα που έμενε κόσμος αλλά εκείνη την περίοδο ήταν άδεια. μας είπαν να μείνουμε εκεί όλη τη νύχτα. Ήταν όλα προδομένα και είναι γνωστό πως υπήρχε συνεννόηση κυρίως με τους Αμερικανούς και τους Άγγλους. έχω και ένα βιβλίο για τον Kissinger Αν θέλεις να σου το στείλω, αλλά όλα αυτά τώρα τα κατάλαβα τότε είμασταν τυφλοί. Από την Παρασκευή εγώ ήμουν με την στολή την καλοκαιρινή της εξόδου του ανθυπολοχαγού και με άρβυλα. Μιλάμε το βράδυ της Παρασκευής και το Σάββατο το πρωί μας ξύπνησαν η ώρα 4:00. μας είπαν να μη βγει κανένας από το θάλαμο. Όταν ξημέρωσε καλά λίγο αργότερα μου ακούσαμε για πρώτη φορά τα αεροπλάνα. Τότε άρχισαν να βομβαρδίζουν. Αμέσως βομβάρδισαν την ΕΛΔΥΚ πίσω μας το αεροδρόμιο Λευκωσίας τα ΣΕΜ που είναι κάτι φορτηγά μεταφοράς Και κοντά στο λούνα Παρκ Θυμάμαι ένα λούνα Παρκ εκεί κοντά που το είχε ένας Στροβολιώτης. Μας έλεγαν μείνετε μέσα μην βγείτε έξω και ξανά μην βγείτε έξω, αυτά όλα γιατί επειδή οι Τούρκοι ήξεραν ακριβώς για το στρατόπεδο είχαν τους πράκτορες τους ήξεραν ότι στο στρατόπεδο μας δεν υπήρχε πολύ ανθρώπινο δυναμικό ήταν κυρίως αποθήκες. Χτυπούσαν εκεί που ήξεραν ότι υπήρχε οπλισμός, έτσι δεν μας χτύπησαν αμέσως. Το μόνο που κάναμε εμείς, ύστερα από μία ώρα περίπου ήτανε να πάμε περιμετρικά του στρατοπέδου στις σκοπιές και βλέπαμε τα αεροπλάνα ενώ περίμενα με εντολή διαταγές για να πυροβολήσουμε. κατά τις 8:00 μας ήρθε διαταγή να αμυνθούμε Και αρχίσαμε πυροβολισμούς. φαίνεται πως σε η αεροπορία τους κατάλαβε τους πυροβολισμούς μας και γύρω στις 8:30 θυμάμαι μας προσέγγισε ένα πολεμικό αεροπλάνο με χαμηλή πτήση προς το στρατόπεδο και μας έριξε δύο ναπάλμ περίπου 200 μέτρα έξω από το στρατόπεδο όμως δεν έπαθε κανείς τίποτα.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

Κ.Π: ΟΙ Ναπάλμ ήταν οι εμπρηστικές βόμβες έτσι;

Γ.Κ: Ναι ήταν βόμβες σαν βαρέλες οι οποίες με την τριβή τους στο έδαφος φλεγόταν και δημιουργούσαν μεγάλη φωτιά. Όταν καταφέραμε και βγήκαμε έξω από το στρατόπεδο βλέπαμε πάνω από τον πενταδάκτυλο, Πάνω από τον Άγιο Ιλαρίωνα περίπου και το κιόνελλι, περίπου 12 με 13 τουρκικά μεταγωγικά αεροσκάφη por atlas. Έστριψαν πάνω από το στρατόπεδο μας και κατευθύνθηκαν προς τη διάβαση της αγύρτας και έριξαν αλεξιπτωτιστές. Επίσης θυμάμαι 50 με 60 ελικόπτερα να περνούν πάνω από τον Άγιο Ιλαρίωνα και να κατεβάζουν δυνάμεις στην πεδιάδα μεταξύ του Αγίου Ιλαρίωνα και του κιόνελλι, Ήταν περίπου 10 χιλιόμετρα μακριά μας. Και όπως είπα μέσα στο στρατόπεδο δεν μας ρίξανε.

Κ.Π: Από την αρχή αντιληφθήκατε πως ήταν τούρκοι;

Γ.Κ: Ναι σίγουρα. Μετά από λίγο έρχονταν φορτηγά στο στρατόπεδο μας το οποίο ήταν εφεδρικό και άρχισαν να φορτώνουν πυρομαχικά από τις αποθήκες, ήρθε και η σειρά μου και πήγα συνοδηγός σε έναν στρατιωτικό αυτοκίνητο. Είχαμε διαταγές να κινούμαστε 2-2 οχήματα για να μην αντιληφθούν εύκολα οι εχθροί. διότι καταλαβαίνεις όταν πρόκειται για ένα κομβίο 20 οχημάτων είναι εύκολα προσεγγίσιμο από εχθρικά πυρά. Έτσι η δικιά μου κίνηση πήγαινε προς την κυθρέα στο 306 Τάγμα Πεζικού, για μεταφορά πυρομαχικών από τον παλιό δρόμο του βαρωσιού ελπίζοντας να μη χτυπηθούμε από κάποιο εχθρικό αεροπλάνο. Φτάσαμε στο Τάγμα παραδώσαμε τον οπλισμό στους εφένδρους. Όλα αυτά την ημέρα της εισβολής το Σάββατο.

Κ.Π: Ποιο συναίσθημα σας διακατείχε; πως ήταν το ηθικό σας;

Γ.Κ: Ήρθαν οι Τούρκοι και έπρεπε να πολεμήσουμε. Εγώ ήμουν υπολοχαγός και είχα υποχρέωση να πάω. Έπρεπε να βοηθήσουμε την πατρίδα μας, δεν υπήρχε άλλη επιλογή, πήγαμε χωρίς δισταγμό.

Κ.Π: Τότε κάποιοι νόμιζαν πως ήταν άσκηση του NATO. Υπήρχε τέτοια υπόνοια στο περιβάλλον σας;

Γ.Κ: Όχι ανοησίες. Βλέπεις τους Τούρκους με αεροσκάφη να σε βομβαρδίζουν δίπλα σου και είναι άσκηση του NATO; Είναι εκτός πραγματικότητας, όταν έφεφταν οι ναπάλμ δίπλα σου και γλίτωσες από τύχη όταν βομβάρδισαν το αεροδρόμιο, την ΕΛΔΥΚ, σίγουρα καταλάβαμε από την αρχή πως δεν ήταν άσκηση. Θυμάμαι να πυροβολώ κατά ριπάς πολεμικό αεροπλάνο με το Martini αλλά ήταν αδύνατον να του προκαλέσω πλήγμα. Τέλος πάντων, όταν φτάσαμε στο 306 ΤΠ περίπου 10 αυτοκίνητα, με ανθυπολοχαγούς από το 11ο ανεφοδιάσαμε τα πυρομαχικά και τον οπλισμό. Ύστερα θα πηγαίναμε πίσω να ξανά φορτώσουμε και να τα περνάμε αλλού. Λίγο πριν ξανά φύγουμε μας προσέγγισε του εφένδρους ανθυπολοχαγούς, ένας μόνιμος ανθυπολοχαγός νομίζω του 306 μαζί με ένα λοχαγό. Μας είπε πως ετοιμαζόμαστε να πάμε στην Κερύνεια, Ένας λοχαγός και ένας ανθυπολοχαγός με 400 στρατιώτες. Όπως καταλαβαίνετε μας είπε δεν μπορούμε να πάμε μόνο δύο αξιωματικοί, θέλουμε να έρθετε μαζί μας. Όμως η δική μας αποστολή ήταν να φέρουμε και άλλα πυρομαχικά όχι να πάμε στην Κερύνεια. Εγώ είμαι καραβιώτης και ήξερα τις περιοχές καλά. Αφού και το κουβεντιάσαμε με τους άλλους αξιωματικούς, Είπαμε πως δεν μπορούσαμε να τους αφήσουμε μόνους τους δύο αξιωματικούς.

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

έτσι πήραμε την απόφαση να στείλουμε πίσω τα οχήματα που ήρθαμε μόνο με τους οδηγούς και εμείς να πάμε μαζί τους στην Κερύνεια εθελοντικά. Ο λοχαγός Φωτιάδης που πρέπει να ήταν ο υποδιοικητής της μονάδας, Ο Διοικητής ήταν ελλαδίτης αλλά δεν τον είχαμε δει. Τέλος πάντων μέχρι τις 4:00 5:00. Το απόγευμα ήταν όλα έτοιμα να φύγουν για την Κερύνεια. Εκεί Μας είπε να περιμένουμε μέχρι να νυχτώσει, Γιατί καταλαβαίνεις αν έβλεπαν οι Τούρκοι μεγάλη αυτοκινητοπομπή το πρωί το θα ήμασταν πολύ εύκολος Στόχος, διότι έπρεπε να κατέβουμε από την κυθρέα και να κατευθυνθούμε προς Κερύνεια. Με το που νύχτωσε εντελώς σταματήσαμε να πετούν αεροπλάνα. Έτσι ξεκινούσε η πομπή μας και προσεγγίσαμε τον Παχύαμμο και βλέπαμε τη θάλασσα της Κερύνειας. Σταματήσαμε εκεί για ξεκούραση ενώ ο λοχαγός πήγε στην ανώτερα ταξιαρχία στην Κερύνεια για να λάβει διαταγές. Όταν επέστρεψε μας συγκέντρωσε όλη τη μονάδα εκεί σε ένα λόφο στρατιώτες έφεδροι βέβαια οι περισσότεροι ήταν έφεδροι πολίτες με γένια και μαλλιά. Εκεί μας είπε πως οι διαταγές, και αυτό και αυτό το επιβεβαιώνει και ο ίδιος ο ο λοχαγός, ήταν ότι κοντά στον Άγιο Γεώργιο υπήρχαν σταθμευμένα τουρκικά τεθωρακισμένα και η αποστολή μας ήταν να πάμε νύχτα να τοποθετήσουμε νάρκες και να τα τινάξουμε λες και είμαστε καταδρομείς. Αμέσως όλοι αρχίσαμε παράπονα πως δεν ξέραμε να τοποθετούμε νάρκες. ο λοχαγός έλεγε πως θα μας δείξουν Οι αξιωματικοί εκεί που έχουν τις νάρκες οι αποθηκάριοι. Εκεί τους είπα εγώ πως δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά η περισσότερη μας δύναμη είναι έφεδροι οικογενειάρχες. Πώς είναι δυνατόν να ξέρουν από τοποθέτηση ναρκών; Επίσης ακούστηκε ως εναλλακτική λύση να μας δώσουν κουβέρτες με βενζίνη να πάμε να τα κάψουμε.

Κ.Π: αυτά όλα το Σάββατο τη νύχτα;

Γ.Κ: Ναι το Σάββατο τη νύχτα. διότι όλο το Σάββατο το πρωί κατέβαιναν οι Τούρκοι και δεν είχε κανένα με να αμυνθεί την ώρα που κατέβαιναν, Μόνο ορισμένοι από το 251 Τάγμα Πεζικού πήγαν και κάποιοι κάτοικοι από τα γύρω χωριά, διότι πήγε και ένας χωριανός μου τον οποίο και σκότωσαν. Διότι όταν κατέβηκαν οι Τούρκοι στο 5 Μίλι σίγουρα ασφάλισαν την περιοχή. Τέλος πάντων τους ξανά είπα εγώ ότι η τέτοια αποστολή με αυτούς τους στρατιώτες και τη δύναμη που έχω δεν μπορούμε να κάνουμε. για αυτό ο λοχαγός μας φόρτωσε στα οχήματα πάλι και ξεκινήσαμε να πάμε πίσω στην κυθρέα όλοι. Κατά την διάρκεια της διαδρομής κοντά στις 9:00 τη νύχτα Μα σταματήσει ένα Land Rover της ανωτέρας της Κερύνειας. Εκεί μας είπαν πως μας έδωσαν άλλη την αποστολή η οποία ήταν να κρατήσουμε τη γραμμή έξω από την Κερύνεια εκεί που κατέβαιναν και έρχονταν οι Τούρκοι. Επιστρέψαμε πίσω προς τον Άγιο Γεώργιο προς το τριμίθι και σταθμεύσαμε σε κάτι ελιές και τερατσιές, Τα ξημερώματα της Κυριακής γύρω στις 4:00 το πρωί. Όταν άρχισε και ξημέρωνε με οδηγίες του λοχαγού πιάσαμε ορισμένα πόστα, Κοντά στην γραμμή άμυνας μας για να μην προχωρήσουν οι Τούρκοι. Οι Τούρκοι Εν τω μεταξύ δεν θέλαν να προχωρήσουν Απλά κάτι κατέβαζαν συνεχώς Στράτο για να δυναμώσουν στο σημείο. Εμείς έταξα με και 3 όλμους, και μας ρώτησε ο λοχαγός Ποιος ξέρει καλά από όλους. του είπα ξέρω γω κύριε λοχαγέ, έτσι με διέταξε να αναλάβω τους όλμους, Κατεβάσαμε τα πυρομαχικά των όλμων από τα αυτοκίνητα, και μετέπειτα είπα κύριε λοχαγέ θέλω ασυρμάτους θέλω επικοινωνίες με τους παρατηρητές διότι εγώ από εκεί δεν έβλεπα τους στόχους. Βρήκαμε μετά βίας 2 ασυρμάτους μεγάλους τύπου Μαρκόνι χωρίς μπαταρίες και χωρίς να δουλεύουν. Του λέω πυξίδες χάρτες κάτι τουλάχιστον να υπολογίσουμε; Τίποτα δεν

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

είχε και του είπα τώρα τι κάνουμε; Η τελευταία λύση ήταν να στείλουμε Δύο στρατιώτες υπολογίσουν την απόσταση. Βρήκα Δύο στρατιώτες, και είπα στον έναν εξ αυτών που ήτανε λοχίας καταδρομών, και του είπα πήγαινε σιγά σιγά με προσοχή και δες σε ποια κατεύθυνση είναι οι εχθροί. Πήγα και ήρθαν ύστερα από δύο ώρες. και μας είπαν να χτυπήσουμε πίσω από φυσικά όρια υποθέσαμε για παράδειγμα ένα πίσω από ένα πεύκο στην ευθεία, ήμασταν τελείως ερασιτέχνες. Εν πάση περιπτώσει γύρω μας γινόντουσαν μάχες τις ακούγαμε μάχες πυροβολισμοί εμείς ήμασταν κάτω από τον Άγιο Ιλαρίωνα προς τη θάλασσα εκεί που είναι το τριμίθι. Τα αεροσκάφη χτυπούσαν τον πενταδάκτυλο βλέπαμε φωτιές στον πενταδάκτυλο βλέπαμε τα πλοία να χτυπούν τη στεριά Ανενόχλητα. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε κάτι τους βλέπαμε μόνο. Εμείς ήμασταν στα δέντρα στο δάσος δεν μπορούσα να μας χτυπήσουν δεν μας έβλεπαν, και χτυπούσαν αλλού σποραδικά. Πέρνα και η Κυριακή, Χωρίς φαγητό και χωρίς νερό. Προσεγγίσαμε ένα σπίτι για να μαγειρέψουμε εγκαταλελειμμένο, όμως δεν προλάβαμε. Νηστικοί τώρα τη Δευτέρα. Η άμυνά μας ήρθε στη Κερύνεια Δευτέρα φέραμε 2-3 πάο 106 χιλ. και κάτι πολυβόλα, Τα οποία δεν προλάβαμε να κάνουμε βολές διότι μας τα χτύπησαν, Δηλαδή όλη η άμυνά μας στην περιοχή ήταν τα 3 πάο και τα πολυβόλα Μα πού είμαστε;

Κ.Π: Η ΕΛΔΥΚ που ήταν; είχατε επικοινωνία με τις ελλαδίτες αξιωματικούς;

Γ.Κ: Όχι η ΕΛΔΥΚ μαζί μας δεν είχε σχέση πολέμουσε αλλού, έτσι κι αλλιώς τη χτυπούσαν από την πρώτη μέρα. Οι οδηγίες μας ήταν από το 3ο συγκρότημα Αν δεν κάνω λάθος, από την ανωτέρα της Κερύνειας Εν πάση περιπτώσει.

Κ.Π: Συμφωνούσατε με τις αποφάσεις του λοχαγού εσείς;

Γ.Κ: Μα δεν μπορούσαμε να πούμε κάτι του λοχαγού, οι αποφάσεις ήταν δικές του. Ήταν και πολύ καλός άνθρωπος δεν έχω κάποιο παράπονο από το λοχαγό μπορείτε να ήταν και ο λόγος που στο τέλος γλίτωσα. Αλλά νομίζω Θα ένιωθε πως ήταν άδικος ο κόπος, έτσι καταλάβαινα. Μπορεί να ήταν απογοητευμένος από τις διαταγές των ανωτέρων του διότι πολλές φορές του έλεγαν οι ανοησίες. Δεν του έδιναν συγκεκριμένες διαταγές, Τις περισσότερες φορές πηγαίναμε στην τύχη. Δεν πήγαινα με προσεκτικά και σχεδιασμένα να πάρουμε τη γραμμή μας, τα πάο έπεσαν σε ενέδρα και καταστράφηκαν, Άλλες μονάδες προχωρούσαν και σκοτώνονταν, άλλοι δικοί μας επίσης την ίδια τύχη

Κ.Π: Εσείς είχατε εμπλοκή σε μάχη;

Γ.Κ: Ναι όλο το δικό μας μέτωπο συμμετείχε σε αμυντικές μάχες για να κρατήσουμε τη γραμμή μας.

Κ.Π: Είχατε επαφή με τουρκικό πεζικό;

Γ.Κ: Ήταν μακριά. Είχαμε απόσταση περίπου 500μ. Δευτέρα πρωί οι Τούρκοι είχαν κατεβάσει μεγάλο αριθμό Στρατού και τεθωρακισμένων Και ετοιμαζόταν για προέλαση. εμείς με τις δυνάμεις που είχαμε δεν μπορούσαμε να τους σταματήσουμε. Μετά από κάποια ώρα ακούσαμε πολλούς βομβαρδισμούς και αντιληφθήκαμε πως τα άρματα προχώρησαν και έσπασαν τη γραμμή μας. Από τη μεριά του Καραβά προς τη θάλασσα είχαν τον έλεγχο οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν το δρόμο για ενίσχυση του θύλακα της διάβασης της αγύρτας. Αυτός ήταν και

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

ο αρχικός σκοπός να ενισχύσουν στρατιωτικά το θύλακα. Εμείς να οπισθοχωρήσουμε και τους περιμένουμε έξω από την Κερύνεια. τη Δευτέρα μεγάλο στρατό στην περιοχή έξω από την Κερύνεια και αριθμό πεζοναυτών. Ήδη τα ξημερώματα του Σαββάτου οι πεζοναύτες είχαν καταλάβει την παραλία στο πεντεμίλι. Αιχμαλώτισαν τα κοντινά σπίτια Και με το πεδίο καθαρό έδωσαν σήμα να έρθουν οι υπόλοιποι η ώρα 5:00 6:00 το πρωί. Δεν θα κατέβαιναν καν αν είχαμε σωστή άμυνα Και δεν ήταν προδομένο. Τέλος πάντων προχωρήσαμε πίσω προς το 251 ΤΠ, θυμάμαι και κάτι άρματα Τ34 εκεί οποία δεν ξεκινούσαν. Ήταν ακινητοποιημένα. Παίρνουμε το 251 ΤΠ Πάμε προς θάλασσα προχωρούμε στην Κυρήνεια σε μία μεγάλη πεδιάδα. Ξαφνικά και βλέπουμε ένα κομβόι αρμάτων μάχης να μας προσπερνά περίπου στα 300 Μ έξω από την Κερύνεια κοντά στο ΓΣ Πράξανδρος. Σταματούσαν κάθε 20 μέτρα περίπου και έβλεπαν δεξιά-αριστερά για ενέδρα θυμάμαι και κάποιους πεζοναύτες πάνω στα άρματα και Τουρκοκύπριους, Σε κάποια φάση Μας βρήκαν. Σταμάτησαν απέναντι μας, έριξαν κάποιες ριπές εκφοβισμού από πάνω μας και μας είπαν παραδοθούμε. Εμείς ήμασταν γύρω στα 40 άτομα με μαρτίνια δεν θα είχαμε κάποια τύχη απέναντι τους. Εγώ είχα και χειροβομβίδα πάνω μου και σκεφτόμουν αν έρθουν πιο κοντά να οπλίσω και να την ρίξω. Βλέπω όμως τους άλλους στρατιώτες να παραδίδονται ένας, εγώ ήμουν περίπου στην μέση τους και αφού παραδόθηκε και ο λοχαγός μας, άφησα κάτω το όπλο στην ευθεία τους και παραδόθηκα και εγώ. Μας μετέφεραν σε ένα εγκαταλελειμμένο σπίτι 50μ έξω από την Κερύνεια. Εγώ ήμουν με το πουκάμισο του αξιωματικού το γαλάζιο το πουκάμισο και τα άρβυλα, το τυχερό ήταν ότι πριν να παραδοθώ καθώς άφησα το όπλο κάτω όπως σηκώθηκα έβγαλα το σακάκι του ανθυπολοχαγού Και το άφησα κάτω. Έτσι δεν καταλάβαιναν ότι ήμουν αξιωματικός, είχα και μακρύ μαλλί και μούσι, θα σου πω στη συνέχεια γιατί ήταν σημαντικά αυτά τα τυχερά. Εν πάση περιπτώσει, μας είχαν αιχμαλώτους εκείνον το εγκαταλελειμμένο σπίτι.

Κ.Π: Πώς ήταν το ηθικό σας εκείνη τη στιγμή;

Γ.Κ: Τι να σου πω εξαρτάται από τον άνθρωπο, κάποιοι έκλαιγαν.

Κ.Π: Εσείς τι νιώθατε;

Γ.Κ: Εγώ ήμουν αποφασισμένος για το τι θα γίνει, μπορείς να αλλάξεις καταστάσεις; θυμάμαι περίμενα από στιγμή σε στιγμή να περάσει το τανκ από πάνω μας και να ρίξει το σπίτι σκοτώνοντας μας. Ήμουν γύρω το 90% σίγουρος Ότι θα με σκότωναν από ώρα σε ώρα. Να σου πω και το άλλο το τυχερό, τυχερό τέλος πάντων τρόπος του λέγειν. Εμένα με λένε Γιώργο, με έβγαλε Γιώργο η οικογένειά μου διότι είμαι μεγαλώσαμε κοντά στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στον Καραβά. Λίγο πριν με πιάσουν αιχμάλωτο θυμάμαι πριν σηκωστώ είπα: “Αη Γιώργη μου γλύτωσε με και εγώ θα σε παραδεχτώ και θα σε πιστεύω”. Πίσω στο σπίτι που μας είχαν, με φαγητό με νερό τίποτα και θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι το σπίτι είχε μία τουαλέτα πήγα στην τουαλέτα, έβγαλα την πλάκα από το καζανάκι και είχε εκεί στάσιμο νερό πήρα με τα χέρια μου και ήπια, για να ξεδιψάσω αυτό το θυμάμαι έντονα. Το πρωί είναι εκείνης της μέρας κατά τις 7:30 8:00 μπήκαν μέσα στο σπίτι Τούρκοι στρατιώτες, εγώ θυμάμαι στεκόμουν απέναντί τους με το λοχαγό και άρχισαν και μου έκαναν νοήματα. σε κάποια φάση κατάλαβα τα νοήματα του ενός. Είχαν χαλάσει τα άρβυλα του και ήθελε τα δικά μου που ήταν καινούργια. Άλλη συγκυρία που με βοήθησε ο Άης Γιώργης η και η τύχη μου. Πρώτον που δεν

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

τράβηξα την περόνη από τη χειροβομβίδα, δεύτερον που έβγαλα τα διακριτικά μου και τρίτον που του έδωσα τα άρβυλα και έμεινα ξυπόλητος, έτσι δεν φαινόμεουν στρατιώτης πόσο μάλλον αξιωματικός. Μέχρι εκεί ήταν σχετικά καλή συμπεριφορά τους. Αργότερα μας έβγαλαν έξω από το σπίτι μας έδεσαν τα χέρια και τα πόδια και μας έριξαν κάτω στο έδαφος εκεί μέσα στο χωράφι όλοι στη σειρά, ήμασταν κάτω περίπου 7 ώρες μέχρι τις 4:00 το απόγευμα. Εκεί ερχόντουσαν Τούρκοι στρατιώτες και όποιος κουνιόταν τον έδερναν. Ειδικά στους καταδρομείς έδιναν πολύ ξύλο. Όμως παρατήρησα ότι όταν ήταν παρών αξιωματικός δεν μας έδιναν ξύλο όταν έφευγε τότε έκαναν ότι ήθελαν. Θυμάμαι ήμουν τρίτος στη σειρά και ο πέμπτος ήταν ένας καταδρομέας, Εκείνος Είχε φάει πολύ ξύλο. Ύστερα από καμιά ώρα πόσην ώρα να ήμουν σε εκείνη τη στάση μπρούμυτα με τρυπούσαν και κάτι αγκάθια και σηκώθηκα λίγο Γιατί με ενοχλούσαν τα αγκάθια. με είδε Ένας Τούρκος στρατιώτης ήρθε κοντά μου, Με κλώτσησε δυνατά δυό φορές στα πλευρά, Και με χτύπησε με το όπλο στο κέντρο της μέσης μου της σπονδυλικής στήλης, εκείνη την ώρα δεν ένιωθα τα πόδια μου λέω με παράλυσε. Ύστερα από καμιά ώρα άρχισα και ένιωθα ξανά τα πόδια μου. γύρω στις 4:00 ήρθε ένα στάγιερ και μας φορτώσει. Ήταν των Ηνωμένων Εθνών, και ξαναείδα με τα Ηνωμένα έθνη να μιλούν με τους αξιωματικούς τους. Επίσης θυμάμαι Όπως ήμασταν κάτω είδα πάνω στον ουρανό ελικόπτερο με την αγγλική σημαία. Εδώ φαίνεται η συνεννόηση μεταξύ τους, Αφού ήταν σύμμαχοι. Δεν ήταν πολεμικό πρέπει να είναι μεταφορικό και τους έπαιρνε τους Τουρκοκύπριους ή κάποιους Άγγλους κατοίκους στο Ερμής. Αργότερα ήρθαν άλλα φορτηγά μας φόρτωσαν μας είχαν τον ένα πάνω στον άλλο και τελειώς πάνω μας ήταν ένας πεζοναύτης. εγώ από κάτω μου είχα έναν άλλο Στρατιώτη μας που έλεγε ότι δεν αναπνέει, ότι οι πονάει που ήμασταν από πάνω του. Θυμάμαι να του λέω σιωπή βρε και θα μας σκοτώσουν. Περνούσαμε από το πογάζι της Κερύνειας πριν τον Άγιο Ιλαρίωνα και θυμάμαι Δεξιά μας ήταν η διάτρησης του νερού της Κερύνειας, τις έλεγχαν τα Ηνωμένα έθνη, Θυμάμαι να τους χαιρετούν οι Τούρκοι που ήταν μαζί μας ως νικητές να πούμε. Εκεί όταν το είδα αυτό είπα ότι θα έχουν έτοιμους τους τάφους μας. Τη στιγμή εκείνη άρχισα να σκέφτομαι να δραπετεύσω. Όταν το ξανασκέφτηκα είπα εγώ πώς μπορεί να είναι καλό σημάδι ότι μας είδαν τα Ηνωμένα έθνη. Τέλος πάντων μας πήραν στην Άγύρτα και εκεί ανέλαβαν οι Τουρκοκύπριοι, ενώ έφυγαν οι πεζοναύτες. Μας έβαλαν όλους σε μια άκρη θυμάμαι και ένας-ένας πήγαινε να γραφτεί να λέει το όνομά του. Κατά διαστήματα ερχόντουσαν Τούρκοι πεζοναύτες και έδιναν ξύλο σε κάποιους εγώ έκανα το μίζερο και γλύτωσα. Όταν ήρθε η σειρά μου να γραφτώ στο φύλο πορείας είμαι Γεώργιος Κυριακού κεραυνός, Από τον Καραβά και άλλες λεπτομέρειες. με ρώτησε το όνομά μου εκεί σκέφτηκαν τι να τους πω τώρα; Αν βρήκαν το φύλλο πορείας; τους είπα Γεώργιος Κυριακού. Με ρώτησαν που ήσουν όταν αιχμαλωτίστηκα, και τους είπα πως δεν είμαι στρατιωτικός δεν είναι η δουλειά μου. μου απάντησαν πώς ήξεραν ότι είμαστε στρατιώτες. όταν βράδιασε μας πήραν στυγνό στην Μάνδρα όπου πήγαιναν οι αιχμάλωτοι αν γνωρίζεις.

Κ.Π: Μάντρα, γκαράζ Παυλίδη, Σεράι.

Γ.Κ: Εγώ ως την Μάντρα πάω τώρα να δεις πως την γλίτωσα. Εγώ έχω σώας τας φρένας κάποιοι άλλοι υπέφεραν. Όταν Νύχτωσε Έφεραν και άλλους από το δικόμο, θυμάμαι Έφεραν και έναν με κομμένο στήθος, Έφεραν και άλλους πολίτες, έναν Ελληνοαμερικανό που τους έδειχνε το διαβατήριό του. Το πρωί της Τετάρτης ήταν ένας Τουρκοκύπριος αστυνομικός, που έβγαλε

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

εκτός τον Ελληνοαμερικανό τους πολίτες ιδιοκτήτες φούρνων 40 χρόνων με πολιτικά 15-16 άτομα πολίτες. Εκείνη τη στιγμή ένιωσα πώς είναι κάτι καλό αυτό. Πέρασε από μπροστά μου και του είπα στα αγγλικά: “Excuse me I was here for my holidays and you got me”. Όταν του είπα αυτό μου είπε βγες και εσύ έξω. Θυμάμαι έβγαλε και δύο ποδοσφαιριστές, αδερφοί Καλοθέου ήταν του Ολυμπιακού νομίζω. Ένιωθα πως ήταν κάτι καλύτερο, διότι έρχονταν τα Ηνωμένα έθνη και μας έβλεπαν. Εμάς που έβγαλαν έξω μας μετέφεραν σε ένα διπλανό αστυνομικό τμήμα. Εκεί μας ξανά έγραψαν και με ρώτησαν το όνομα μου. Τους είπα ξανά Γεώργιος Κυριάκου και ρώτησα εκείνο που μας έγραφε, έναν Τουρκοκύπριο που ήξερε ελληνικά, τι θα μας κάνουν. Μου απάντησε εσάς θα σας αφήσουμε άλλα αν σας ξαναπιάσουμε θα σας κόψουμε το κεφάλι. Επίσης μου είπε πώς για όλα αυτά φταίει ο Μακάριος. Τώρα σου λέω τι μου είπε ο Τουρκοκύπριος δεν κάνω προπαγάνδα εναντίον κάποιου. Κληρίδης έτσι και έτσι μου είπε. Φαίνεται να εννοούσε Μία λύση που βρήκαν το 73 και τράβηξε πίσω ο μακάριος κάτι τέτοιο. Το απόγευμα αφού περιμέναμε εκεί δύο-τρεις ώρες ήρθαν κάποια αυτοκίνητα των Ηνωμένων Εθνών μας φόρτωσαν 21 άτομα ήμασταν, θυμάμαι και κάποιους Τούρκους Τουρκοκύπριους που στέκονταν έξω από την αστυνομία και καθώς μπαίναμε στο αμάξια μας έφτυναν και μας έβριζαν. Ξεκίνησα με κεντρικό δρόμο Κερύνειας Λευκωσίας από το Πογάζι προς κιονελλι και φτάσαμε στο οδόφραγμα εκεί στην Κόκα Κόλα. Έτσι τη γλίτωσα εγώ και δεν πήγα γκαράζ Παυλίδη, Αμάσεια και φύλακες στην Τουρκία. Φάνηκα τυχερός, είπα κουβέντες εκεί που έπρεπε και γλίτωσα. Αυτά ήταν Τετάρτη το απόγευμα, τρεις ημέρες ήμουν αιχμάλωτος Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη.

Κ.Π: Μετά που σας άφησαν που πήγατε;

Γ.Κ: Μετά πήγα σπίτι μου στο Στρόβολο. Πέρασε περίπου μία εβδομάδα, λέω δεν γίνεται πρέπει να πάω πίσω Στον πόλεμο. Έτσι πήγα στο 211 Τάγμα Πεζικού τους είπα πως είμαι έφεδρος ανθυπολοχαγός και γράφτηκα να με καλέσουν πίσω, έτσι ήθελα ο βλάκας. Είπαμε πως τότε δεν ξέραμε πώς ήταν όλα προδομένα και ήθελα να υπερασπιστώ την πατρίδα μου. Είμαστε όλοι θύματα εμείς όλοι οι στρατιώτες που πολέμησαν οι πρόσφυγες που έφυγαν από τα χωριά εκεί όλοι που συμμετείχαν στον πόλεμο. Ήταν προδομένα όλα και ηγέτες μας δεν ήξεραν να χειριστούν πολιτικά το ζήτημα της Κύπρου και ήρθαν αυτές οι καταστάσεις. Δεν μπορώ να το αναλύσω άλλο διότι ο καθένας πιστεύει ότι νομίζει.

Κ.Π: Πήγατε πίσω στον πόλεμο;

Γ.Κ: Όχι ανέμενα ειδοποίηση από το Τάγμα, αλλά δεν με ειδοποίησαν ποτέ. Υποτίθεται εφαρμόστηκε εκεχειρία για μεγάλο διάστημα. Ήμουν τυχερός που δεν πήγα φυλακή στην Τουρκία, αλλά πολλοί συναγωνιστές μου υπέφεραν πραγματικά. Η πολιτεία έρχεται τώρα λέει, μετά από 48 χρόνια και δίνει επίδομα 200 ευρώ. Αν δεν κάνω λάθος το έριξαν στα 166 ευρώ, για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Κ.Π: Ήταν η επόμενη μου ερώτηση. Πως σας φέρθηκε η πολιτεία;

Γ.Κ: Στάχτη στα μάτια του κόσμου, είναι το επίδομα η αξία; Έπρεπε η πολιτεία να βοηθήσει περισσότερο τον κόσμο και τους αιχμαλώτους της εισβολής. Για μένα είναι σχεδόν αμελητέα η βοήθεια της πολιτείας. Γενικά υπήρχαν και άνθρωποι μου έλεγαν “καλά εκατσοες και έμεινες

Συναγωγή μαρτυριών και καταγραφή της Ιστορίας των αιχμαλώτων της Κύπρου το 1974/ΕΠΙΚΥ

αιχμάλωτος, παραδόθηκες στους Τούρκους;” Αυτά είναι κουβέντα να γίνεται. Νομίζω έγινε για καλό της πολιτείας που τελικά έμεινα ζωντανός και ότι έκανα οικογένεια, επωφελείται η Κύπρος και αν πέθαινα μπορεί να με θυμούνται ως ήρωα και πάλι αυτό ήταν καλό για την Κύπρο.

Κ.Π: Καταληκτικά τι θα θέλατε να δείτε εκ μέρους της πολιτείας;

Γ.Κ: Είπαμε πως γενικά δεν συμπεριφέρθηκε καλά στους αιχμαλώτους. Τώρα δίνουν επίδομα 10 με 60 ευρώ ανάλογα με την σύνταξη που παίρνει ο καθένας, εγώ λαμβάνω χαμηλή σύνταξη, παράλληλα με τη σύνταξη που λαμβάνει κάποιος για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που θεσπίστηκε πρόσφατα. Είναι επιδόματα αυτά για να επιβιώσει κάποιος που έχει σοβαρά προβλήματα; αναρωτιέμαι.

Κ.Π: Ποιες είναι οι σκέψεις σας σήμερα για το Κυπριακό πρόβλημα;

Γ.Κ: Το Κυπριακό για μένα είναι ήδη λυμένο, αυτή η κατάσταση βολεύει την Τουρκία. Η Κύπρος είναι η αχίλλειος πτέρνα του Ελληνισμού και δεν επιθυμώ να γίνει κάτι ή να αλλάξει κάτι αν δεν σιγουρευτούμε ότι θα επωφεληθούμε από την κατάσταση, διότι μόνοι μας δεν μπορούμε να τα βάλουμε με την Τουρκία.

Κ.Π: Σας ευχαριστώ πολύ που συμμετείχατε στη σημερινή συνέντευξη. Οι μαρτυρίες σας Είναι σημαντικές και πολύτιμες τόσο για εμάς όσο και για τους πολίτες που ενδιαφέρεται για τα γεγονότα του πολέμου.